

Prvi Kongres o vodama Jugoslavije

Održan je u Beogradu od 28 — 30. V 1969. godine pod pokroviteljstvom predsjednika Tita. Pripreme su trajale tri godine, te je to bio veoma dobro pripremljen kongres sa 150 referata iz različitih područja, koja imaju veze s vodoprivredom.

Razvoj vodoprivrede u njezinim brojnim granama i specijalizacijama zaostaje mnogo za općenitim razvojem naše čitave privrede. Svuda u svijetu se u privrednom razvoju sve više pažnje posvećuje vodama, formiraju se posebne državne i međudržavne institucije, povećavaju se sredstva i kadrovi za proučavanje problema i za velike investicije. U razvijenim zemljama se došlo do zaključka, da su neriješeni problemi vodoprivrede jedno od bitnih ograničenja daljeg općeg razvoja.

Kongresna problematika bila je podijeljena u pet grupa:

1. Vodno bogatstvo Jugoslavije,
2. Uređenje voda i vodotoka,
3. Korištenje voda,
4. Zaštita voda, i
5. Upravljanje vodama.

U trećoj grupi bila su i dva referata o ribarstvu, i to: Bauer Jenko dipl. inž. (Institut za slatkovodno ribarstvo — Zagreb): »Ribnjačarstvo Jugoslavije« i Henfort-Michieli Tilda (Zavod za ribištvo Ljubljana): »Lov, ribolov, rekreacija i sport na vodi«.

U prvom referatu opisan je značaj i opseg privredne grane uzgoja ribe u zatvorenim vodama, dan je prikaz postojećih i predvidivo mogućih površina ribnjaka, posebno šaranskih i posebno pastrvskih. Dani su kapaciteti potrebne i povratne vode u sezonskom rasporedu, prikazana je tehnologija uzgo-

ja u opsegu, koliko je dovoljno za razumijevanje ostalima izvan ribarske struke, dani su okvirni postignutih prinosa i privrednog značaja. Rentabilitet proizvodnje dat je uporedo s rentabilitetom biljne proizvodnje, kao opravdanje investicionih ulaganja u ribnjake. Uz to je prikazana originalna metoda utvrđivanja optimalnih veličina ribnjaka u razmjeru prema veličini slivnog područja i srednjih godišnjih oborina, te je izvršena klasifikacija naših glavnih ribnjaka po raspoloživosti vode.

U drugom referatu prikazan je utjecaj prirodnih čistih otvorenih voda na rast riba i na zdravlje čovjeka. A zdravlje čovjeka potrebno je ne samo za individualno zadovoljstvo, nego i za općeg potencijala u životu. Međutim, otvorene vode su u doba većega razvoja industrije i uređenja vodotoka za povećanje iskoristivih površina zemljišta i sprečavanje poplava sve manje pogodne za život riba, i kao i za rekreaciju ljudi. Potrebno je poduzeti sve, da se spriječi upropaštavanje voda i populacije riba. U referatu se pleđina da se kontrolna služba o događajima na vodi povjeri baš ribarima, jer je riba indikator čistoće vode, a ribari su uvijek bili u prvom redu u borbi za čistoću vode, pa tu nadzornu i čuvarsku službu treba još poduprijeti i ojačati.

U diskusiji je sudjelovao inž. Bauer dopunom svojeg referata, sastavljenog još pred tri godine. Kongresom 1966. bilo je šaranskih ribnjaka u Jugoslaviji 13.000 ha, a početkom 1969. ima ih već 18.000. Ovaj, za naše prilike značajan porast, doživljava sada usporavanje, jer su proizvodni kapaciteti išli naprijed brže negoli proširenje tržišta. Sada treba veća sredstva ulagati u ovo posljednje, premda je stanovništvo Jugoslavije još daleko od stanja saturacije ribom, te se nije još odvojilo od dna svjetske ljestvice potrošnje. Promjene proizvodnih kretanja i jako povećanje cijena zemljišta utjecat će na kriterije za izbor novih površina ribnjaka, a pojačat će i poticaje za usavršavanje tehnologije uzgoja ribe i uvođenja modernije opreme.

U nastavku je diskutant istakao razliku između ribnjačarstva, tj. grane privrede na zatvorenim vodama prema ribarstvu i sportskom ribolovu s turizmom na otvorenim vodama. Naglasio je važnost uzgoja slatkovodne ribe za prehranu stanovništva, u čemu šaran ima pretežni utjecaj, jer zbog niske cijene može biti pristupačan za svaki standard i široku potrošnju. Uzgojem ribe se ujedno pozitivno djeluje i na vanjsko trgovinsku bilansu. Sto se tiče sportskog ribolova, taj je važan ne samo kao uvjet rekreacije, nego i kao sastavni dio turizma, pa i međunarodnog. Uvjet za to je održavanje čistih voda, u kojima se mogu uzgajati odgovarajuće količine ribe, a i odgajanje i priučavanje ljudi, da vodu ne upropaštavaju, a ribu ne uništavaju.

U zaključcima Kongresa nalazi se i slijedeći pasus:

»U nizu kompleksnih vodoprivrednih zahtjeva industrijskom i sportskom ribogojstvu treba pružiti niz olakšica i pomoći, koje su vrlo male u odnosu na korist, koje će razvoj ove grane donijeti zemlji.«

Osim drugih mjera poboljšanja vodoprivredne djelatnosti predloženo je stvaranje Jugoslavenske zajednice vodoprivrednih organizacija, koja bi imala jačih mogućnosti na usmjeravanju privrednih kretanja u korist vodoprivrede.

Predsjednik SIV-a Mitja Ribičič izrazio je uvjerenje, da će prvi kongres o vodama dati značajan doprinos razrješavanju mnogih privrednih, političkih i socijalnih problema, posebno u ovoj godini, kada nam predstoji donošenje srednjeročnog plana i razrada koncepcije dugoročnog programiranja razvoja vodoprivrede.

Inž. J. Bauer